

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ)»

першого (бакалаврського) рівня

за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

спеціалізація 014.07 Географія

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Освітня кваліфікація: Бакалавр середньої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради **Ігор ЦЕПЕНДА**

(протокол № 6 від 27 червня 2022 р.)

Освітня програма вводиться в дію з

« 01 » вересня 2022 р.

Ректор **Ігор ЦЕПЕНДА**

(наказ № 63/06-05-с від «01» липня 2022 р.)

Івано-Франківськ, 2022 р.

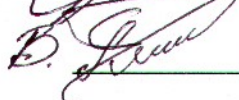
ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Освітньо-професійної програми

ЗАПРОПОНОВАНО:

Гарант освітньої програми Гілецький Й.Р.

Члени робочої групи Червінська І.Б.

 Закутинська І.І.

 Коломия В.М.

ВНЕСЕНО:

Кафедра географії та природознавства

Протокол №12 від «24» травня 2022 р.

Завідувач кафедри Атаманюк Я.Д.

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою факультету природничих наук

Протокол № 9 від «26» травня 2022 р.

Голова вченої ради Случик В.М.

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора № ^{63/06-05-с} від « 01 » липеня 2022р.

ВВЕДЕНО У ДІЮ З:

«1» вересня 2022 р.

Навчально-методичний відділ

Начальник Солонець І.Ф.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (географія)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта розроблена відповідно до статті 5 та частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту». Враховано Положення про Міністерство освіти і науки України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України (від 16.10.2014 р. № 630), Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 року №1648).

Освітньо-професійна програма прийнята на підставі затвердженого МОН України 06.07.2016 р. «Акту узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти...».

У 2019 р. ОПІ була переглянута й оновлена із врахуванням пропозицій стейкхолдерів та уведена у дію з 1 вересня 2019 р. згідно рішення Вченої ради університету від 26 червня 2019 року (Протокол № 6). Надано чинності наказом ректора № 97/06-05-С від 29.08.2019 р.

У 2022 р. освітньо-професійну програму оновлено із врахуванням рекомендацій стейкхолдерів, пропозицій роботодавців та побажань здобувачів освіти; розглянуто та затверджено Вченою радою університету (протокол № 6 від «27» червня 2022 р.), надано чинності наказом ректора № 63/06-05-с від «01» липня 2022 року та введено в дію з 01 вересня 2022 року

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Гілецький Йосип Романович**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри географії і природознавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – голова проектної групи (гарант)
2. **Червінська Інна Богданівна**, доктор педагогічних наук, професор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
3. **Закутинська Ірина Іванівна**, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії і природознавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
4. **Коломия Вікторія Миколаївна**, вчитель географії ліцею №24 Івано-Франківської міської ради.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Бідичак М.Р. – директор Природничо-математичного ліцею Івано-Франківської міської ради.
2. Герасимчук С.М. – директор ліцею №17 Івано-Франківської міської ради.
3. Крицький Я.В. – директор Надвірнянської ЗОШ І-ІІІ ступенів №3.
4. Грешко М.І. – директор Рогатинського ліцею імені Братів Рогатинців.

Профіль освітньої програми «Середня освіта (Географія)» зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізації 014.07 Середня освіта (Географія)

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Факультет природничих наук, кафедра географії та природознавства
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Бакалавр середньої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (географія)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців Обсяг освітньої програми: - на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців; - для здобуття ступеня бакалавра на основі ступеня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати результати навчання, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) але не більш ніж 60 кредитів ЄКТС, термін навчання 2 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Сертифікат про акредитацію ОП № 3241. Строк дії сертифікату до 23.07.2025 р.
Цикл/рівень	НРК – 6 рівень, FQ – ENEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень,
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти; наявність неповної вищої освіти (молодший спеціаліст). Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/014-07-середня-освіта-географія/
2. Мета освітньої програми	
Надання якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців у галузі освіти, що володіють фаховими знаннями і здатні вирішувати типові професійні завдання щодо організації і здійснення навчально-виховного процесу з географії. Освітня програма спрямована на формування професійних компетентностей майбутніх учителів географії з фаховими інтересами до постійної самоосвіти та професійного самовдосконалення, впровадження інноваційних технологій, що забезпечить високий рівень їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

	Спеціалізація 014.07 Географія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна підготовка в галузі 01 Освіта / Педагогіка зі спеціальності 014 .07 Середня освіта (географія) Ключові слова: географія, методика навчання географії, педагогіка, навчально-виховний процес, сучасні освітні технології.
Особливості програми	Програма поєднує вивчення базових психолого-педагогічних дисциплін з методикою навчання географії, навчальною та виробничою педагогічною, практичною підготовкою із урахуванням специфіки гірського регіону Українських Карпат. Виробнича навчально-виховна педагогічна практика в середніх і старших класах загальноосвітніх шкіл забезпечує впровадження майбутніми фахівцями компетентнісного, діяльнісного, проблемного та індивідуалізованого підходів у роботі з учнями. Особливістю ОП є також приділення значної уваги до організації позакласної роботи з географічного краєзнавства.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Сфера працевлаштування – загальноосвітні навчальні заклади; заклади позашкільної освіти учнівської молоді. Фахівець здатний виконувати професійну роботу (за ДК 003:2010) та змінами до національного класифікатора професій ДК 003:2010, які затверджено 25 жовтня 2021 року наказом Міністерства економіки України) 2320. Вчителі закладів загальної середньої освіти та спеціалізованої освіти (вчитель географії закладу загальної середньої освіти) 2359. Інші професіонали в галузі освіти та навчання (організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми).
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого циклу FQ-EHEA, 7 рівня EQF-LLL та 7 рівня НРК; здобувати додаткові кваліфікації у системі післядипломної освіти.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудований на принципах студенто-центрованого особистісно орієнтованого навчання, передбачає використання сучасних методологічних підходів та основних форм організації навчального процесу (лекції, семінари, практичні, лабораторні заняття, курсові роботи, консультації із викладачами, навчання через навчальну та виробничу педагогічну практики). Студент має можливість обирати предмети та організувати власний час.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточні контроль та оцінювання, поетапний, модульний, підсумковий контроль; усний екзамен, письмовий екзамен; звіти з навчально-ознайомчої та виробничої практик; кваліфікаційна робота бакалавра із захистом в ЕК.

	Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену і/або заліку (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів), що спрямований на перевірку знань студентів.
Інтегральна компетентність ІК	Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень педагогіки, психології та методики навчання географії, характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу у загальноосвітньому навчальному закладі.
Загальні компетентності ЗК	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, прийняття на цій основі адекватних рішень у професійній діяльності.</p> <p>ЗК2. Здатність до самостійного вивчення нових методів і форм роботи, використання новітніх педагогічних технологій у практичній діяльності, підвищення професійної майстерності.</p> <p>ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел у педагогічній діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність бути креативним, генерувати нові ідеї, творчо підходити до розв'язання практичних професійних ситуацій.</p> <p>ЗК5. Здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою у професійній діяльності.</p> <p>ЗК6. Здатність реалізовувати громадянські права й обов'язки, проявляти соціальну й громадянську активність.</p> <p>ЗК7. Здатність до використання іноземних мов у професійній діяльності.</p> <p>ЗК8. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище</p> <p>ЗК9. Здатність планувати та раціонально моделювати власну траєкторію навчання упродовж життя (навчання та самоосвіта), коригувати власну професійну діяльність в контексті основних професійних вимог до вчителя.</p> <p>ЗК10. Здатність до міжособистісної взаємодії при вирішенні професійних завдань, готовність брати ініціативу на себе.</p> <p>ЗК11. Здатність здійснювати дослідницьку та інноваційну діяльність, генерувати нові ідеї, творчо підходити до розв'язання освітніх та наукових проблем.</p> <p>ЗК12. Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультурність, враховувати гендерний чинник при взаємодії у колективі.</p> <p>ЗК13. Здатність орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, дотримуватися у своїй діяльності моделей поведінки, які відповідають чинному законодавству України; слугувати зразком громадянина-патріота для учнів, батьків, колег.</p> <p>ЗК14. Здатність самокритично оцінювати власну роботу, вдосконалювати та розвивати власні пізнавальні і творчі навички.</p> <p>ЗК15. Здатність ефективного розв'язання освітніх проблем і ситуацій нестандартними способами.</p> <p>ЗК16. Здатність застосовувати знання, уміння, цінності й досвід практичної діяльності у царині збереження здоров'я в освітньому середовищі основної і старшої школи та створення сприятливих</p>

	психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК 1. Наявність системи наукових знань із дисциплін фундаментальної та професійної підготовки, здатність до їх застосування на практиці.</p> <p>ФК 2. Здатність вільно оперувати фаховими поняттями і термінами для виконання професійних завдань.</p> <p>ФК 3. Володіння методикою навчання географії, проведення виховної роботи, використання інформаційно-комунікаційних та інноваційних технологій навчання.</p> <p>ФК 4. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ, використання як теоретичних, так і експериментальних методів.</p> <p>ФК 5. Здатність майбутнього вчителя (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, які виникають в освітній практиці основної і старшої школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту загальної географічної освіти, спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.</p> <p>ФК 6. Здатність працювати із навчально-методичною та науково-географічною літературою, систематично підвищувати професійно-педагогічну кваліфікацію.</p> <p>ФК 7. Здатність застосовувати методи навчання, методичні прийоми, технології навчання, розвитку критичного мислення, мобільного навчання, компетентісно-орієнтованого навчання з метою формування в учнів предметних компетентностей та ключових компетентностей до життя у суспільстві.</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної спеціалізації, теорії та історії географічної науки для орієнтування у сучасних напрямках галузевих наукових досліджень, використання їх елементів в освітньо-професійній діяльності.</p> <p>ФК 9. Здатність кваліфіковано аналізувати навчальні матеріали, добирати альтернативні підручники, атласи, посібники, які найбільше відповідають цілям і умовам навчання, розробляти навчально-методичні матеріали для проведення занять.</p> <p>ФК 10. Здатність актуалізувати та застосовувати комунікативні знання, навички, уміння, установки, здобутий досвід, а також особистісні індивідуально-психологічні якості задля успішного здійснення педагогічної комунікативної діяльності зі школярами, батьками, колегами.</p>
	7. Програмні результати навчання
	<p>ПРН 1. Здатність застосовувати базові знання із фундаментальних природничо-математичних (вищої математики, фізики, хімії, геології) та суспільно-гуманітарних (філософії, історії, культурології) для глибшого розуміння сутності процесів та явищ у природних оболонках Землі, життєдіяльності людського суспільства.</p> <p>ПРН 2. Здатність демонструвати глибокі знання сучасних концепцій і теоретичних положень географічної науки, її структурних компонентів, розуміння особливостей та закономірностей просторової організації ландшафтної оболонки Землі.</p>

	<p>ПРН 3. Оволодіння методологічними підходами, конкретними методами та прийомами дослідження, які використовуються у процесі географічного вивчення глобальної, регіональних та локальних геосистем.</p> <p>ПРН 4. Знати, розуміти і демонструвати здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання географії для виконання освітньої програми у загальноосвітніх навчальних закладах.</p> <p>ПРН 5. Уміння виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички роботи із сучасним науковим обладнанням та вимірювальними приладами за професійною тематикою.</p> <p>ПРН 6. Здатність застосовувати знання для розв'язування якісних та кількісних задач у галузі географії.</p> <p>ПРН 7. Здатність забезпечувати безпеку проведення географічних, краєзнавчих та інших досліджень у природних умовах, під час навчальної та виробничої практики, популяризувати здоровий спосіб життя.</p> <p>ПРН 8. Здатність критично осмислити основні теорії, принципи, методи та форми організації навчально-виховного процесу в основній і старшій школі.</p> <p>ПРН 9. Вміти орієнтуватися у чинній законодавчо-нормативній базі з питань педагогіки та організації навчально-виховного процесу у загальноосвітніх навчальних закладах.</p> <p>ПРН 10. Здатність застосовувати знання професійно-орієнтованих дисциплін у практиці організації навчально-виховного процесу в основній і старшій школі.</p> <p>ПРН 11. Вміти ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час опрацювання з учнями змістових ліній, визначених Державним стандартом базової середньої освіти.</p> <p>ПРН 12. Здатність чітко і логічно відтворювати базові знання з географії, компетентно розкривати сутність та цінність результатів нових наукових досліджень, нових тенденцій розвитку людської цивілізації.</p> <p>ПРН 13. Здатність застосовувати сучасні методики та освітні технології, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.</p> <p>ПРН 14. Здатність до організації виховного процесу в шкільних та позашкільних закладах освіти, здійснювати педагогічний супровід соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.</p> <p>ПРН 15. Вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання, утверджувати національні гуманістичні ідеали.</p> <p>ПРН 16. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу, використовувати знання іноземних мов для успішної комунікації у професійній діяльності.</p>
	<p>8. Ресурсне забезпечення реалізації програми</p> <p>Кадрове забезпечення Кадрове забезпечення освітньої програми здійснюють професорсько-викладацькі колективи кафедр географії та природознавства; української мови; філософії, соціології та</p>

	<p>релігієзнавства; педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика; іноземних мов; математики та інформатики і методики навчання; історії України та методики викладання історії; хімії середовища та хімічної освіти; біології та екології, фізики і методики викладання, фізичного виховання.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Освітній процес у повному обсязі забезпечений навчальною, методичною та науковою літературою. ОП забезпечено такими матеріально-технічними та інформаційними ресурсами: Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (включаючи електронну бібліотеку); читальний зал у навчальному корпусі факультету природничих наук; власна бібліотека кафедри географії та природознавства; 4 мультимедійних аудиторії; 3 спеціалізованих кабінети географії; дві спеціалізовані фізичні аудиторії, дві комп'ютерні лабораторії. Використовується технічне забезпечення (SMART-дошки, комп'ютери, планшети, ноутбуки, телевізори) і можливості просторового дизайну Центру інноваційних освітніх технологій «PNU Ecosystem» (https://ciot.pnu.edu.ua/en/).</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, спортивні зали та відкриті спортивні майданчики, тренажерні зали.</p> <p>Кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Освітній процес у повному обсязі забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам Наукової бібліотеки, діяльності редакційно-видавничого відділу «Плай» та вебресурсами університету. Інформаційні ресурси бібліотеки формуються відповідно до предметної сфери освітньо-професійної програми та сучасних наукових тенденцій у галузі середня освіта (географія). Доступ до бібліотечних баз надається у внутрішній мережі університету. В університеті створено умови для доступу до Інтернету, в корпусах університету працює Wi-Fi мережа. Навчально-методичне забезпечення: інформаційний пакет ЄКТС, навчальний план, силабуси усіх навчальних дисциплін, інформаційні ресурси в Інтернеті; навчальні матеріали з кожної дисципліни навчального плану, програми практичної підготовки, робочі програми практик, методичні матеріали для проведення атестації здобувачів.</p>
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Реалізуються відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України №579 (від 12.08.2015) «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність».</p> <p>Ключовими аспектами положення є надання права на участь у програмах академічної мобільності усім учасникам освітнього процесу; чітке визначення видів та форм академічної мобільності; закріплення принципу перезарахування отриманих кредитів на основі Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС), зокрема шляхом порівняння змісту навчальних програм, а не назв курсів; збереження місця навчання та стипендії для студентів, котрі беруть участь у програмах академічної мобільності. В університеті діє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Положення «Про порядок визначення академічної різниці та

	<p>перезарахування навчальних дисциплін в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» затверджене Вченою радою університету (протокол №3 від 31.03.2015 р.), введено в дію наказом ректора № 191 від 01.04. 2015 року; (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-vyznachennia-akademichnoi-riznytsi-ta-perezarakhuvannia-navchalnykh-dystsyplin-v-DVNZ-%c2%abPrykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasyliia-Stefanyka%c2%bb.pdf)</p> <p>- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Наказ №173 від 12.03.2022 р. (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu.pdf))</p> <p>Академічна мобільність реалізується через участь викладачів і студентів у наукових конференціях, навчально-методичних семінарах, тренінгах, онлайн-курсах, наукових проектах, проведеннях спільних досліджень, підготовки спільних публікацій.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність в університеті здійснюється відповідно до Програми Європейського Союзу Еразмус+, «PROM – Міжнародні стипендії для аспірантів та викладачів» тощо.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Програмою не передбачено

2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

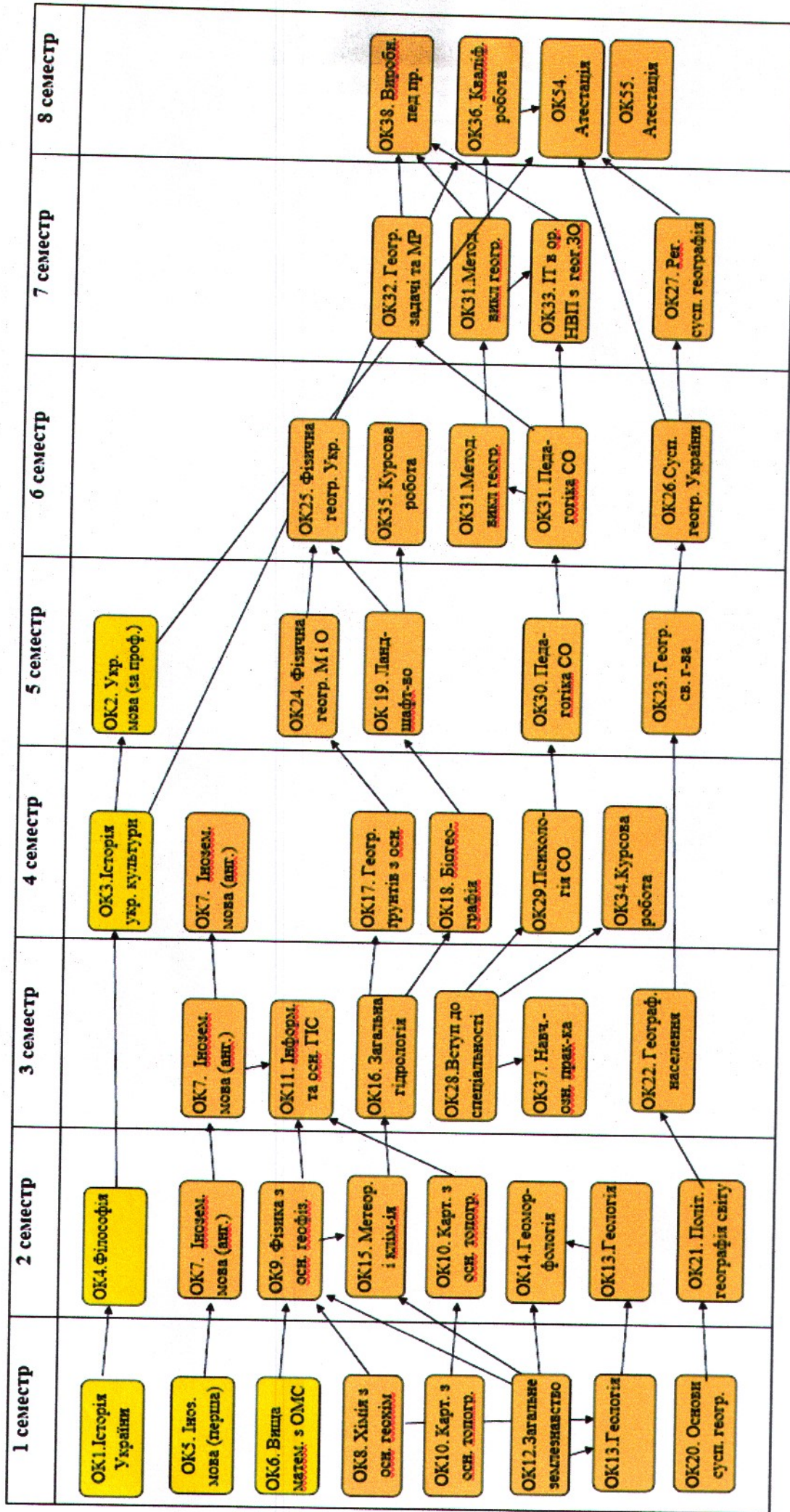
Шифр	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Семестр, форма контролю
1	2	3	4
1.НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ			
1.1. Цикл загальної підготовки (21 кредит)			
ОК 1.	Історія України	3	1 залік
ОК 2.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	5 залік
ОК 3.	Історія української культури	3	4 залік
ОК 4	Філософія	3	2 залік
ОК 5	Іноземна мова (перша)	6	1 екзамен
ОК 6	Вища математика з основами математичної статистики	3	1 залік
1.2. Цикл професійної підготовки (156 кредитів)			
Теоретична підготовка (144 кредити)			
ОК 7	Іноземна мова (англійська)	9	2 залік, 3 залік, 4 екзамен
ОК 8	Хімія з основами геохімії	3	1 залік
ОК 9	Фізика з основами геофізики	3	2 залік
ОК 10	Картографія з основами топографії	6	1 залік, 2 екзамен
ОК 11	Інформатика та основи ГІС	6	3 екзамен
ОК 12	Загальне землезнавство	6	1 екзамен
ОК 13	Геологія	6	1 залік, 2 екзамен
ОК 14	Геоморфологія	6	2 екзамен
ОК 15	Метеорологія і кліматологія	3	2 екзамен
ОК 16	Загальна гідрологія	3	3 екзамен
ОК 17	Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства	3	4 екзамен
ОК 18	Біогеографія	3	4 екзамен
ОК 19	Ландшафтознавство	3	5 екзамен
ОК 20	Основи суспільної географії	3	1 екзамен
ОК 21	Політична географія світу	6	2 екзамен
ОК 22	Географія населення	3	3 екзамен
ОК 23	Географія світового господарства	3	5 екзамен
ОК 24	Фізична географія материків і океанів	6	5 екзамен
ОК 25	Фізична географія України	6	6 екзамен
ОК 26	Суспільна географія України	6	6 екзамен
ОК 27	Регіональна суспільна географія світу	6	7 екзамен
ОК 28	Вступ до спеціальності	3	3 залік
ОК 29	Психологія середньої освіти	6	4 екзамен
ОК 30	Педагогіка середньої освіти	6	5 залік, 6 екзамен
ОК 31	Методика викладання географії та організації позакласної роботи	6	6 залік, 7 екзамен
ОК 32	Географічні задачі та методика їх розв'язування	3	7 залік
ОК 33	Інформаційні технології в організації навчально-виховного процесу з географії	6	7 залік
ОК 34	Курсова робота 2 курс	3	4
ОК 35	Курсова робота 3 курс	3	6
ОК 36	Кваліфікаційна робота	9	
Практична підготовка (12 кредитів)			

ОК 37	Навчально-ознайомлювальна практика в закладах середньої освіти	3	3 залік
ОК 38	Виробнича цільова педагогічна практика в школі	9	8 залік
2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ (60 кредитів)			
ВК 39	Вибіркова дисципліна 1	3	3 залік
ВК 40	Вибіркова дисципліна 2	6	3 залік
ВК 41	Вибіркова дисципліна 3	6	4 залік
ВК 42	Вибіркова дисципліна 4	3	4 залік
ВК 43	Вибіркова дисципліна 5	3	5 залік
ВК 44	Вибіркова дисципліна 6	3	5 залік
ВК 45	Вибіркова дисципліна 7	6	5 екзамен
ВК 46	Вибіркова дисципліна 8	3	6 залік
ВК 47	Вибіркова дисципліна 9	3	6 залік
ВК 48	Вибіркова дисципліна 10	3	6 екзамен
ВК 49	Вибіркова дисципліна 11	3	7 екзамен
ВК 50	Вибіркова дисципліна 12	3	7 залік
ВК 51	Вибіркова дисципліна 13	3	7 залік
ВК 52	Вибіркова дисципліна 14	6	8 залік
ВК 53	Вибіркова дисципліна 15	6	8 екзамен
3. АТЕСТАЦІЯ (3 кредити)			
ОК 54	Атестація (екзамен)	1,5	8 екзамен
ОК 55	Атестація (захист кваліфікаційної роботи)	1,5	8 захист квал. роботи
Загальний обсяг освітньої програми		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Умовні позначення до структурно-логічної схеми:

ОК1. Історія
України

- обов'язковий освітній компонент загальної підготовки;

ОК9. Хімія з
осн. геохімії

- обов'язковий освітній компонент професійної підготовки;

- зв'язок між компонентами.

3.Форми атестації здобувачів вищої освіти

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація випускників освітньої програми Середня освіта (географія) спеціальність 014 Середня освіта, спеціалізація 014.07 – географія відбувається (згідно Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника») у формі складання комплексного підсумкового іспиту з географії з методикою викладання та публічного й відкритого захисту кваліфікаційної роботи бакалавра з методики викладання географії. За умови успішного проходження атестації випускник отримує документ встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації «Бакалавр середньої освіти». Атестація здійснюється відкрито і публічно.</p>
<p>Вимоги до комплексного іспиту зі спеціальності</p>	<p>Кваліфікаційний іспит з географії з методикою викладання географії повинен виявити рівень науково-теоретичної та практичної підготовки з географії, знання методики викладання географії, глибину професійних, психолого-педагогічних знань, вмінь та навичок студента та рівень підготовленості до майбутньої професійної діяльності. Іспит передбачає виконання обов'язкових письмової та усної компонент. Перша складова іспиту, на яку припадає 80 балів із 100-бальної шкали оцінювання, проводиться у тестовій формі. Вона передбачає складання тесту, який являє собою вибірку за певним алгоритмом 40 завдань із сформованої завчасно і доступної до опрацювання студентами бази тестових завдань. Проводиться ця частина іспиту на платформі dist@pnu.edu.ua Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності університету. Усна компоненти кваліфікаційного екзамену оцінюється у 20 балів і передбачає коротку співбесіду із двох питань, які подані у білетах, які сформовані перед початком екзамену.</p>
<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи</p>	<p>Бакалаврська робота здобувача ступеня вищої освіти бакалавра зі спеціальності 014.07 Середня освіта (географія) є самостійною науково-дослідницькою кваліфікаційною працею, що синтезує підсумок теоретичної та практичної підготовки в межах нормативної й варіативної складових освітніх програм підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, та формою контролю набутих студентом у процесі навчання інтегрованих знань, умінь і навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків. Кваліфікаційну роботу на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти виконують державною мовою у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису в твердій або м'якій палітурці та в електронній формі. Стан готовності кваліфікаційної роботи до захисту визначається науковим керівником. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем вищої освіти завдань і календарного плану підготовки бакалаврської роботи, попередній захист на кафедрі, участь у щорічних наукових звітних конференціях студентів. Рекомендується публікація результатів дослідження в наукових виданнях (див. Методичні рекомендації до написання та захисту дипломної роботи за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти). До захисту допускаються кваліфікаційні роботи, виконані здобувачем ступеня вищої освіти бакалавра самостійно із дотриманням принципів і правил академічної доброчесності. Порядок розгляду фактів академічного плагіату та інших видів порушень академічної доброчесності здійснюється на основі та у відповідності до «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</p>

Гарант освітньої програми

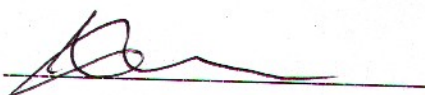

Й.Р.Гілецький

- Освітня програма базується на таких нормативних документах:
- Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
  - Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 1.07.2014 р. Редакція від 18.02.2016. / Відомості Верховної Ради. – № 12, 2016. . – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
  - Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>
  - Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Електроний ресурс]/ 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
  - Класифікатор професій : ДК 003:2010. – На заміну ДК 003:2005 ; Чинний від 2010-11-01. – (Національний класифікатор України).
  - Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко та ін. / За ред. В. Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.
  - Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій»; [Електроний ресурс]/ 2011. Режим доступу до ресурсу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
  - Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти [Електроний ресурс]/ 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
  - Наказ МОН України від 12.05.2016 за № 506 «Про затвердження Переліку предметних спеціалізацій спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей».

Гарант освітньої програми

Й.Р.Гілецький

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
Відповідними компонентами освітньої програми (нормативні компоненти ОП)**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 54	ОК 55								
ПРН 1	X																																																
ПРН 2			X																																														
ПРН 3																																																	
ПРН 4																																																	
ПРН 5																																																	
ПРН 6																																																	
ПРН 7																																																	
ПРН 8																																																	
ПРН 9																																																	
ПРН 10																																																	
ПРН 11																																																	
ПРН 12																																																	
ПРН 13																																																	
ПРН 14																																																	
ПРН 15																																																	
ПРН 16																																																	

Гарант освітньої Гілецький Й.Р.

ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ, ЯКІ ПРОПОНУЄ КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ ТА ПРИРОДОЗНАВСТВА ДЛЯ ВИКОНАННЯ ОП (60 КРЕДИТІВ)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Семестр і форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Вибіркова дисципліна 1	Технології дистанційного навчання та онлайн сервіси у професійній діяльності вчителя ЗЗСО	3	3 залік
	Навчальні екскурсії з географії	3	3 залік
	Шкільне географічне краєзнавство	3	3 залік
Вибіркова дисципліна 2	Етнополітична географія України	6	3 залік
	Географія народів світу	6	3 залік
	Географія міст України та світу	6	3 залік
Вибіркова дисципліна 3	Екологічне виховання в закладах середньої освіти	6	4 залік
	Геоєкологія України	6	4 залік
	Урбоекологія	6	4 залік
Вибіркова дисципліна 4	Основи промислового і с/г виробництва, транспорту	3	4 залік
	Геостатистика	3	4 залік
	Географія комунікацій та логістика	3	4 залік
Вибіркова дисципліна 5	Палеогеографія	3	5 залік
	Палеогеографія антропогену	3	5 залік
	Глобальні зміни клімату	3	5 залік
Вибіркова дисципліна 6	Географія корисних копалин	3	5 залік
	Географія земельних ресурсів України і світу	3	5 залік
	Гідрометеорологічні методи дослідження	3	5 залік
Вибіркова дисципліна 7	Рекреаційна географія з основами екскурсознавства	6	5 екзамен
	Медична географія з основами рекреалогії	6	5 екзамен
	Географія сфери послуг	6	5 екзамен
Вибіркова дисципліна 8	Основи організації наукових досліджень	3	6 залік
	Методика природничо-краєзнавчих досліджень	3	6 залік
	Методика суспільно-краєзнавчих досліджень	3	6 залік
Вибіркова дисципліна 9	Геофізика ландшафтів	3	6 залік
	Геохімія ландшафтів	3	6 залік
	Ландшафтна екологія	3	6 залік
Вибіркова дисципліна 10	Геополітичні передумови збройних конфліктів	3	6 екзамен
	Геоглобалістика	3	6 екзамен
	Геополітика і географічне середовище	3	6 екзамен
Вибіркова дисципліна 11	Фізична географія Українських Карпат	3	7 екзамен
	Геоморфологія Українських Карпат	3	7 екзамен
	Фізична географія Івано-Франківської області	3	7 екзамен
Вибіркова дисципліна 12	Методика викладання природознавства	3	7 залік
	Методика географічно-краєзнавчої роботи	3	7 залік
	Методика краєзнавчо-туристичної роботи	3	7 залік
Вибіркова дисципліна 13	Географія праці та міграційної поведінки населення	3	7 залік
	Географія якості життя населення	3	7 залік
	Гуманістична географія	3	7 залік
Вибіркова дисципліна 14	Культурні ландшафти	6	8 залік
	Природоохоронна діяльність в Україні та регіонах	6	8 залік
	Сталий розвиток Карпатського регіону	6	8 залік
Вибіркова дисципліна 15	Історична географія світу	6	8 екзамен
	Основи регіоналістики	6	8 екзамен
	Розвиток культурного середовища Карпатського регіону	6	8 екзамен